

VU Research Portal

The decline of NSAID gastropathy in rheumatoid arthritis

Steen, K.S.S.

2010

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Steen, K. S. S. (2010). *The decline of NSAID gastropathy in rheumatoid arthritis*. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

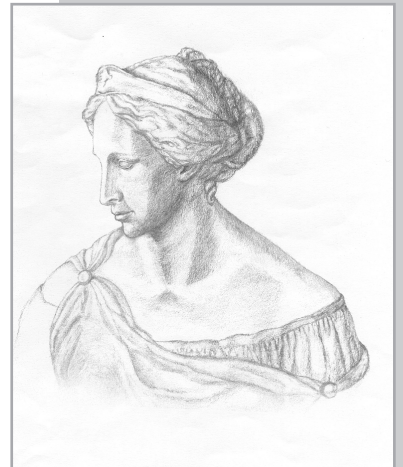
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Dankwoord

Dit proefschrift was nooit tot stand gekomen zonder de medewerking van vele mensen. Uit de grond van mijn hart wil ik iedereen bedanken. Een aantal mensen wil ik in het bijzonder noemen.

Allereerst wil ik **de patiënten** bedanken die deelnamen aan de verschillende onderzoeken. Zonder uw inzet en moed had de HERA- studie niet kunnen plaatsvinden. Hartelijk dank voor het ondergaan van de maagonderzoeken en het invullen en terugsturen van de ruim tienduizend vragenlijsten.

Prof.dr. B.A.C. Dijkmans wil ik bedanken voor de gelegenheid die hij me bood voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Beste Ben, je inbreng, continue aanmoediging en jarenlange steun zijn onmisbaar geweest voor dit proefschrift.

Prof.dr. W.F. Lems wil ik bedanken voor zijn grote bijdrage aan dit proefschrift. Beste Willem, door je positieve instelling werd ik gemotiveerd om verder te gaan. Ik waardeer je enorme gedrevenheid voor het vak reumatologie én osteoporose.

Ook aan **dr. M.T. Nurmohamed** wil ik mijn bijzondere dank uitspreken. Beste Mike, hartelijk dank voor je aanmoedigingen, ondersteuning en (cardiovasculaire) adviezen. De correcties werden steevast in de vroege of late uurtjes verstuurd. Je aandacht voor de ´gewone´ zaken van het leven stel ik zeer op prijs.

Vervolgens wil ik **prof.dr. M. Boers** hartelijk bedanken voor vooral de ´klinisch epidemiologische´ aspecten van de studies die beschreven zijn in dit proefschrift. Beste Maarten, Ik heb enorm veel respect voor je kennis, kunde en de heldere overdracht hiervan.

Prof.dr. E.J. Kuipers, beste Ernst, jouw enthousiasme voor de bacterie *Helicobacter pylori* is aanstekelijk. Hartelijk dank voor je gastro-enterologische bijdrage aan de HERA- studie en de beoordeling van het proefschrift.

Prof.dr. J.W.J. Bijlsma en **prof. dr. M.A.F.J. van de Laar**, beste Hans en Mart, hartelijk dank voor jullie aandeel in de totstandkoming van de HERA- studie en de beoordeling van het proefschrift.

De overige leden van de leescommissie, **prof.dr. C.M.J.E. Vandenbroucke-Grauls**, **prof.dr. C.J.J. Mulder**, **prof.dr. M.H.H. Kramer** en **prof.dr. Y.M. Smulders**, wil ik bedanken voor de beoordeling van het proefschrift.

Bij de statistiek hebben **Prof.dr. J.W.R. Twisk** en **dr. D. Bezemer** mij geweldig geholpen. Jos en Dick, hartelijk bedankt!

Een groot deel van dit proefschrift is het resultaat van gezamenlijke inspanning met **Marleen de Leest** (paranimf), mijn opvolgster bij de HERA- studie. Het voorwerk van de HERA- studie heb ik mogen doen, maar zonder jouw uitvoering hadden we geen resultaten gehad. Marleen, dank je wel en succes met de laatste loodjes van jouw proefschrift! Samen met collega(-onderzoeker) **Mariette Lodder** (paranimf) hebben we lief en leed gedeeld in de onderzoekskamer in het VU medisch centrum (VUmc). Mariette, dank voor je hulp en scherpzinnige opmerkingen! De voortzetting van onze 'wetenschappelijke' bijeenkomsten was zeer stimulerend en hilarisch.

De verwerking van de gegevens lag in handen van **Meertje Heierman** en **Judy Aertsen** én van **Ingrid Visman**, die het leeuwendeel verrichtte. Ik wil jullie hartelijk bedanken.

Alle overige leden van het **HERA- team** in het VUmc, het Slotervaart ziekenhuis en het Jan van Breemen instituut (JBI) te Amsterdam, het UMC Utrecht, het Medisch Spectrum Twente in Enschede, het Twenteborg ziekenhuis in Almelo en het Atrium medisch centrum in Heerlen, wil ik bedanken voor hun bijdrage. In het bijzonder wil ik noemen **dr. Rob van de Stadt** en **Margret de Koning** van het laboratorium in het JBI.

Alle secretaresses en medewerkers van de medische administratie van het VUmc, JBI en Slotervaart ziekenhuis, bedankt voor het opzoeken van de medische statussen. **Marjo Sluiter**, **Noortje Vesters** en **Ida Gaspersz**, secretaresses van de afdeling reumatologie VUmc, wil ik bedanken voor alle ondersteuning.

Alle collega reumatologen en onderzoekers waarmee ik de afgelopen jaren heb samengewerkt, in het bijzonder **Esmeralda Molenaar**, **Annemarie Jansen**, **Siska Wijngaarden**, **Harald Vonkeman**, **Irene Bultink**, **Alexandre Voskuyl**, **Irene van der Horst-Bruinsma**, **Conny van de Laken**, **Richard van Vugt** en **Dirkjan van Schaardenburg**, wil ik bedanken voor de plezierige samenwerking en continue steun die je nodig hebt bij het vervaardigen van een proefschrift.

Mijn bijzondere dank gaat uit naar mijn collega reumatologen uit het Kennemerland, **Jack Terwiel**, **Constant Mallée**, **Marieke van Lieshout**, **Saskia ten Wolde**, **Hido Boom** en **Annelise Linssen**, voor het vertrouwen en de ruimte, die ik van hen heb gekregen bij de afronding van dit proefschrift.

DANKWOORD

Lieve familie, vrienden en bovenal mijn ouders, jullie onvoorwaardelijke steun is geweldig geweest! Ik ben blij dat wijlen mijn vader het manuscript nog heeft bewonderd.

Rianne, Sarah en Floor, jullie zijn fantastische meiden! Het Engelse boekje is klaar!

Ramesh, zonder jouw liefde en relativeringsvermogen was dit proefschrift niet tot stand gekomen. Het proefschrift is klaar!

Curriculum Vitae

Curriculum Vitae

Kirsti Sjieuwke Sara Steen was born on the 10th of June, 1969 in Woudenberg, the Netherlands. In 1988 she completed her secondary school 'Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs' at the Nieuwe Lyceum in Bilthoven. Subsequently, she attended medical school at the Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam. In 1996 she obtained her medical degree. She continued her medical training at the VU medical centre and worked as a resident in Rheumatology. During this period she also started with the studies presented in this thesis at the Department of Rheumatology headed by prof.dr. B.A.C. Dijkmans.

Between 1999 and 2006 she conducted her specialisation in Rheumatology at the VU, Slotervaart Hospital (headed by prof. dr. W.F. Lems) and Jan van Breemen Institute (headed by dr. D. van Schaardenburg), all in Amsterdam. She followed the training of the general Internal Medicine at the Kennemer Gasthuis in Haarlem, under the supervision of dr. J. Ferwerda and prof. dr. R.W. ten Kate. From 2006 she is currently working as rheumatologist at the Kennemer Gasthuis, location 'Zuid en Noord', in Haarlem. Kirsti is married to Ramesh Kalpoe and they have three daughters.

List of Publications

- Steen KSS, Lems WF, Dijkmans BAC. Efficacy, safety and costs of strategies for the prevention of gastropathy due to nonsteroidal anti-inflammatory drugs. *Ned Tijdschr Geneeskd* 1999;143(32):1649-52.
- Steen KSS, Lems WF, Dijkmans BAC. Questionnaire on NSAID gastropathy among Dutch rheumatologists. *Clin Rheumatol* 2000;19(3):193-4.
- Steen KSS, Lems WF, Aertsen J, Bezemer D, Dijkmans BAC. Incidence of clinically manifest ulcers and their complications in patients with rheumatoid arthritis. *Ann Rheum Dis* 2001;60:443-7.
- De Leest HTJ, Steen KSS, van Wijngaarden S, Lems WF, van der Laar MAFJ, Dijkmans BAC. The prevalence of *H. pylori* is still substantial in rheumatic patients. *Scand J Rheumatol* 2002;31(2):94-6.
- De Leest HTJ, Steen KSS, Lems WF, Bijlsma JWJ, van de Laar MAFJ, Huisman AM, Vonkeman HE, Houben HHML, Kadir SW, Kostense PJ, van Tulder MW, Kuipers EJ, Boers M, Dijkmans BAC. Eradication of *Helicobacter pylori* does not reduce the incidence of gastroduodenal ulcers in patients on long-term NSAID-treatment. A randomised, double blind, placebo controlled trial. *Helicobacter* 2007;12:477-85.
- Steen KSS, Peters MJ, Zweegman S, De Groot PG, Voskuyl AE. Relapsing vena lienalis thrombosis associated with antiphospholipids in a patient with Wegener's Granulomatosis. *J Clin Rheumatol*. 2007;13(2):92-3.
- Steen KSS, Nurmohamed MT, Visman I, Heijerman M, Boers M, Dijkmans BAC, Lems WF. Decreasing incidence of symptomatic gastrointestinal ulcers and ulcer complications in patients with rheumatoid arthritis. *Ann Rheum Dis* 2008;67(2):256-9.
- Steen KSS, Lems WF, Visman IM, Heijerman M, Dijkmans BAC, Twisk JWR, Boers M, Nurmohamed MT. High incidence of cardiovascular events in patients with rheumatoid arthritis. *Ann Rheum Dis*. 2009;68(9):1509-10.
- Steen KSS, Lems WF, Visman IM, de Koning MHMT, van de Stadt RJ, Twisk JWR, de Leest HTJ, Dijkmans BAC, Nurmohamed MT. The effect of *Helicobacter pylori* eradication on C-reactive protein and the lipid profile in patients with rheumatic diseases using chronic NSAIDs. *Clin Exp Rheumatol* 2009;27(1):170
- Vonkeman HE, de Leest HTJ, van de Laar MAFJ, Steen KSS, Lems WF, Bijlsma JWJ, Kuipers EJ, Houben HHML, Janssen M, Dijkmans BAC. Risk of gastroduodenal ulcers during long-term use of selective NSAIDs in *Helicobacter pylori* positive patients. *Submitted*

Vonkeman HE, de Leest HTJ, van de Laar MAFJ, van Baarlen J, Steen KSS, Lems WF, Bijlsma JWJ, Kuipers EJ, Houben HHML, Janssen M, Dijkmans BAC. How should we diagnose persistent *Helicobacter pylori* infection or successful eradication following triple therapy in NSAID users? *Submitted*

Vonkeman HE, de Leest HTJ, van de Laar MAFJ, van Baarlen J, Steen KSS, Lems WF, Bijlsma JWJ, Kuipers EJ, Houben HHML, Janssen M, Dijkmans BAC. Serological assessment of *Helicobacter pylori* eradication in patients on long-term NSAID treatment. *Submitted*

De Leest HTJ, Steen KSS, Bloemena E, Lems WF, Kuipers EJ, van de Laar MAFJ, Bijlsma JWJ, Janssen M, Houben HHML, Kostense PJ, Boers M, Dijkmans BAC. Helicobacter pylori eradication in patients on long-term treatment with NSAIDs reduces the severity of gastritis, a randomized controlled trial. *J Clin Gastroenterol* 2009;43(2):140-6

